

Trzej Muszkieterowie z Łodzi: Tansman, Tuwim i Klecki

O Julianie Tuwimie Antoni Słonimski pisał, że „wesoly i pogodny; nieprzemijająco obecny w poezji polskiej; z nas wszystkich najbardziej nowoczesny i jaskrawy”. Uznany za „odnowiciela poezji”. Wydaje się, iż w Łodzi, w przestrzeni miejskiej kłopotu, z pamięcią o Tuwimie nie ma. Ale takowy był, w związku z postacią Aleksandra Tansmana, co dopiero – Pawła Kleckiego. Owi koryfeusze kultury muzycznej, także wywodzący się z Łodzi, zdobyli prawdziwie międzynarodową sławę. Uznano ich za jednych z najważniejszych twórców muzyki w XX wieku. O Tansmanie, nie tylko w Łodzi, ale kraju, na długo „słuch zaginął”. Pamięć o nim, jego twórczości i myśli, od ponad 15 lat przywraca Międzynarodowy Festiwal Indywidualności Muzycznych, imienia Tansmana. Klecki pozostaje zapomniany. Mimo że z Tansmanem współtworzył pierwszy skład Łódzkiej Orkiestry Symfonicznej. Z niej to przecież zrodziła się Filharmonia Łódzka. Tuwim (1894-1953), Tansman (1897-1986) i Klecki (1900-1973). Od najmłodszych lat przyjaźnili się, rozwijali razem, wzajemnie się inspirowali, spędzali ze sobą mnóstwo czasu. Rodzice nazywali ich: „trzej muszkieterowie”. Kto o tym dziś pamięta, kto wie?

Jak to się zaczęło?

Mosze Tansman, ojciec Aleksandra, był znakomitym przedsiębiorcą. Choć nie tylko. Był również koneserem sztuki, filantropem. Serce i kieszenie miał zawsze otwarte dla potrzebujących – pisał Janusz Cegieła – ale wspierał ich dyskretnie. Do Łodzi sprowadzał dobra luksusowe, przedmioty zbytku, jakbyśmy je dziś nazwali. Wiele podróżował. Tyleż regularnie gościł w Wenecji, co na dalekim Kaukazie. Żyrandole, weneckie kryształły, wzorzyste dywany wschodnie, łyżeczki i kieliszki jubilerów kaukaskich. Przedsiębiorstwo Mosze Tansmana rozkwitało. Wkład w jego rozwój miał Izidor Tuwim, ojciec Juliana, pracownik Azowsko-Dońskiego Banku Handlowego. Wspierali ich bracia Kleccy, którzy przy ulicy Piotrkowskiej prowadzili kantor.

Tansmanowie, Tuwimowie i Kleccy gościli się wzajemnie w swych łódzkich domach. Organizowali w nich koncerty kameralne, zapraszając odwiedzających Łódź artystów. Podczas jednego z takich spotkań poznali się nasi bohaterowie: Julian, Aleksander i Paweł. Tansman i Tuwim spotykali się coraz częściej. Gdy – na przełomie 1914 i 1915 roku – rodzice Aleksandra zamieszkali przy ulicy Piotrkowskiej 121, zostali niemal sąsiadami Tuwimów, mieszkających przy ulicy Przejazd 42 (obecnie ulica Tuwima).

Wspólne twórczości początki

W pierwszym, historycznym składzie Łódzkiej Orkiestry Symfonicznej, która dała początek szacownej Filharmonii Łódzkiej, Paweł Klecki i Aleksander Tansman byli instrumentalistami. Tansman – pianistą, częstokroć wykonującym głos harfy, instrumentu wtedy kosztownego, którego orkiestra nie posiadała; Klecki – skrzypkiem. Tworzyli przy tym własny kwartet. Spotykali się przy ulicy Piotrkowskiej. Odwiedzał ich Tuwim, nierzadko dzieląc się z przyjaciółmi swymi próbami poetyckimi. I... zainspirowały one Tansmana, do napisania jednego z pierwszych dzieł muzycznych. *Pieśni do słów Juliana Tuwima* wykonane zostały w marcu 1915 roku, w teatrze „Scala” przy ulicy Nowocegielnianej 18 (dziś ulica Więckowskiego). Wydarzenie to odnotował wprawdzie *Nowy Kurier Łódzki*, ale *Pieśni* zaginęły, a razem z nimi – na długi czas – pamięć o przyjaźni artystów.

Niedługo po wspomnianym koncercie, jesienią, nasi bohaterowie zdecydowali, że wyjadą na studia do Warszawy. Reaktywowano tam Uniwersytet Warszawski, w związku ze zdobyciem miasta przez Niemców w sierpniu 1915 roku. Tansman, Tuwim i Klecki chcieli poszerzać swe horyzonty. Aleksander i Julian wstąpili na Wydział Prawa. Paweł, najmłodszy z nich, kontynuował edukację muzyczną, by z końcem wojny rozpocząć studia filozoficzne. Zamieszkali razem, w pokoju przy ulicy Chmielnej. Stali się bywalcami Filharmonii Warszawskiej. Wkrótce jednak ich drogi się rozeszły. Niemal bezpowrotnie.

Rozstanie

Najpierw emigrował Tansman, do Paryża. Zaraz po nim Klecki, który wyjechał do Berlina. W ogarniętej polsko-rosyjskimi zmaganiem wojennymi Rzeczypospolitej pozostał Tuwim, pracując w Biurze Prasowym Naczelnego Wodza, Józefa Piłsudskiego.

W 1919 roku Aleksander Tansman wygrał pierwszy w niepodległej Polsce konkurs kompozytorski pod patronatem Ignacego Jana Paderewskiego. Po odbiór nagrody do Hotelu Polonia w Warszawie stawił się w mundurze Wojska Polskiego. To znamienne – o czym Tansman napisał w niepublikowanych dotąd wspomnieniach. Bowiem po odpieczetowaniu koperty konkursowej opatrzonej godłem i ujawnieniu nazwiska zwycięzcy, rozpętała się nagonka, mająca także antysemickie podłoże. Tansman emigrował i podbił Europę. Jego patronem został sam Maurice Ravel.

Nie mniej szanowanym i sławnym artystą, który w latach 20. pod swoje skrzydła przyjął Kleckiego, był Wilhelm Fürtwangler. Powszechnie znany jako nieznośny konkurencji, Fürtwangler nigdy nie zaakceptował Herberta von Karajana w roli, która przypadła Kleckiemu. Do 1933 roku nasz bohater zyskiwał coraz większy rozgłos w Europie jako dyrygent. Cieszył się również sławą kompozytora. W związku z przejściem władzy w Niemczech przez nazistów, Klecki emigrował do Włoch. Następnie – do Szwajcarii, gdyż po wprowadzeniu ustawy rasowej na Półwyspie Apenińskim, i tam nie zaznał spokoju.

Spotkania...

Po II wojnie światowej pozycja Tansmana i Kleckiego w światowej kulturze muzycznej była już ugruntowana. Kompozytor i dyrygent uznawani byli w swych dziedzinach za jednych z najwybitniejszych artystów. O ich międzynarodowych osiągnięciach niejednokrotnie pisali Jerzy Waldorff, Marian Fuks czy Tadeusz Kaczyński. Niemniej sztuka Kleckiego i Tansmana spotykała się z najlepszym przyjęciem i najwyższym uznaniem poza granicami

kraju, znajdującego się wówczas w sferze wpływów ZSRR. Gdy w 1946 roku Tansman odwiedził w Londynie Antoniego Słonimskiego, rozmawiali także o Tuwimie, którego Aleksandrowi nie dane już było zobaczyć. W 1946 roku, kiedy Julian Tuwim wrócił do Polski, dzieła Tansmana znajdowały się na indeksie cenzury. Mimo że po odwilży 1956 roku zapis ów zdjęto, Aleksander odwiedził Polskę dopiero w 1967 roku. Tuwim zmarł 14 lat wcześniej.

Żyjący na Zachodzie Klecki i Tansman spotykali się, choć rzadko. Paweł dyrygował na całym świecie, także dziełami Aleksandra, przestał jednak komponować. W związku z Zagładą wymordowano całą jego rodzinę. „Moja twórczość kompozytorska umarła wraz z moimi najbliższymi” – ogłosił Paweł Klecki.

Po wojnie, Tansman, Klecki i Tuwim nie potrafili, a może nie mogli już stąpać tą samą drogą, którą niegdyś wyruszyli z Łodzi do Warszawy. Nie oznacza to, że dziś wolno nam zapomnieć o ich wspólnych początkach. O tej przyjaźni, która ich połączyła w latach młodości, tych bujnych, i która zrodziła się w Łodzi. To stąd ci „trzej muszkietierowie” wyruszyli w świat, by go zawojować – i zawojowali.

Wojciech Wendland

The Three Musketeers from Łódź: Tansman, Tuwim and Kletzki

The poet Antoni Słonimski regarded Julian Tuwim as “serene, with a sense of humour; constantly active in Polish poetry; the most modern and standing out of all of us.” Tuwim was universally recognised as the one who “revived poetry.” It seems that Łódź does not have a problem with commemorating its poet. Yet it does have a problem with commemorating Aleksander Tansman, not to mention Paul Kletzki (Paweł Klecki). Those personages of the world of music both hailed from Łódź and gained international fame. They were counted among the most distinguished personalities of the 20th-century music. Yet not only Łódź, but also Poland, “lost Tansman out of sight” for a long time. Now, for over 15 years, the International Festival and Competition of Musical Personalities, named after Aleksander Tansman, has been trying to restore the composer’s memory, works and ideas. Kletzki, however, remains forgotten, despite the fact that he co-created, together with Tansman, the Łódź Symphonic Orchestra, later to be known as the Łódź Philharmonic.

Tuwim (1894-1953), Tansman (1897-1986) and Kletzki (1900-1973). Growing up together as friends, inspiring one another, passing a lot of time in one another’s company. Their parents used to call them “the Three Musketeers.” Who realises it now, who remembers their story?

How did it all start?

Mosze Tansman, Aleksander’s father, excelled not only in business. He was an art connoisseur and a charity man. As Janusz Cegięła remarks, Mosze’s heart and pocket were always open to those in need, whom he supported without ostentation. Otherwise, he was importing luxury goods and travelling a lot. He would journey to Venice as often as to distant Caucasus. At the Tansmans’, luxurious lamps and Venetian crystal competed with Eastern carpets, cutlery and glassware from Caucasian goldsmiths. Mosze’s enterprise flourished, aided by Izydor Tuwim, Julian’s father, working at the Azov-Don Commercial Bank and by the Kletzki brothers running an exchange office at Piotrkowska Street.

The Tansmans, the Tuwims and the Kletzki used to pay visits at each other’s houses, organising on those occasions chamber concerts to which they invited musicians on tour in Łódź. It was during one of such visits that our protagonists, Julian, Aleksander and Paul, made an acquaintance. Tansman and Tuwim continued to meet more and more frequently. When Aleksander’s parents moved to 121 Piotrkowska St. at the turn of 1914 and 1915, they almost became neighbours with the Tuwims, who lived at 42 Przejazd (now Tuwima) Street.

Together at the threshold of career

The first – historical – Łódź Symphonic Orchestra, later the renowned Łódź Philharmonic, included Aleksander Tansman and Paul Kletzki as instrumentalists. Kletzki performed as a violinist, Tansman as a pianist, when needed playing also the part of the harp which the orchestra could not afford at that time. They set up their own quartet meeting at Piotrkowska St., where Tuwim used to come over and share his poetic juvenilia with his friends. They inspired Tansman to compose one of his first pieces. *Songs to the Lyrics by Julian Tuwim* were premiered in March 1915 at the Scala Theatre at 18 Nowocegielniana (now Więckowskiego) St. The review was published in *Nowy Kurier Łódzki* but the *Songs* got lost, just as the memory of their friendship for a long time.

Shortly after that concert, in autumn 1915, our protagonists decided to leave for Warsaw to study. Warsaw University was resuscitated after the capital was taken over by Germans in August 1915. Tansman, Tuwim and Kletzki wanted to expand their knowledge. Aleksander and Julian enrolled at the Law School, while Paul, the youngest of the three, continued his musical education and, towards the end of the war, took up philosophy. They lived together in Warsaw, renting a room at Chmielna St., and frequented the Warsaw Philharmonic. However, their paths would soon split, for ever.

Separation

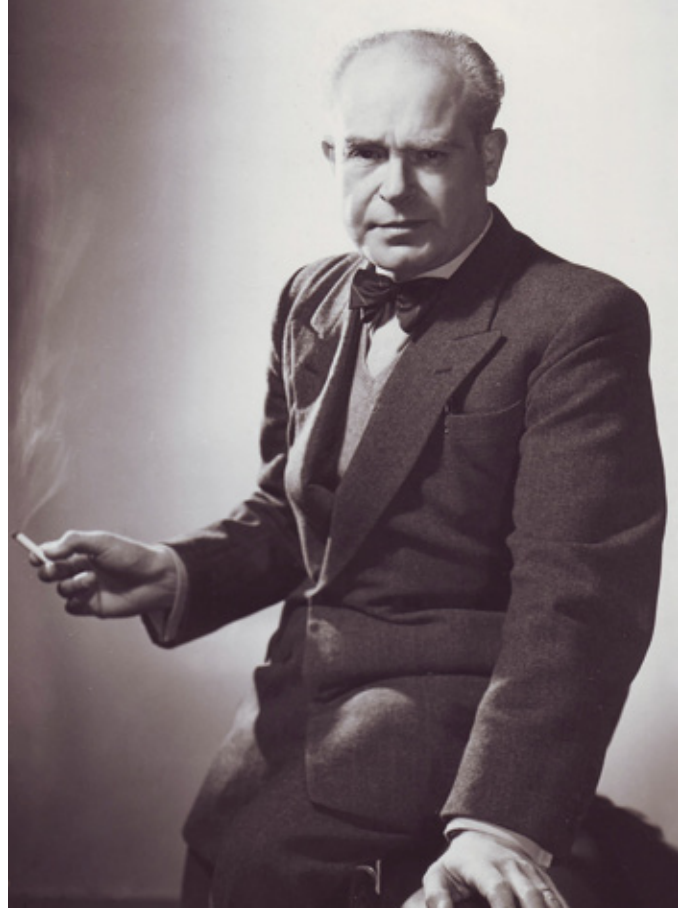
Tansman was the first to emigrate, heading for Paris. He was followed by Kletzki, who left for Berlin. Tuwim stayed in Poland immersed in the upheaval of the Polish-Russian war; he was working at the Press Office of the Commander-in-Chief, Józef Piłsudski.

In 1919 Aleksander Tansman won the first composer competition in independent Poland, organised under the patronage of Ignacy Jan Paderewski. At the award ceremony at the Polonia Hotel in Warsaw he was wearing the uniform of the Polish Army. This is an important fact (mentioned by Tansman in his so far unpublished memoirs), taking into account the reaction of some people to the verdict of the jury: when the envelope with the alias was opened up and the name of the winner revealed, he had to face criticism tainted with anti-Semitism. After that Tansman set off on his conquest of Europe, supported by Maurice Ravel.

Kletzki in the 1920s gained just as renowned and famous protector: Wilhelm Fürtwangler. Despite Fürtwangler's legendary hostility to competition he did accept Kletzki, while he refused e.g. Herbert von Karajan. Until 1933 Kletzki's European fame as a conductor was soaring. He also made his name as a composer. After the Nazi took over in Germany, he emigrated to Italy, and then, when they introduced racist laws, to Switzerland.

Meetings...

After the Second World War, Tansman and Kletzki enjoyed high recognition in the world of music among the best composers and conductors respectively. Their international achievements were often commented on by Jerzy Waldorff, Marian Fuks or Tadeusz Kaczyński, yet it was beyond the borders of their own country dominated by the Soviets that they found their fame. When Tansman visited Antoni Słonimski in 1946 in London, they were

Paweł Klecki (Paul Kletzki)

also talking about Tuwim, whom Aleksander would never see again. The poet returned to Poland the same year, and could never listen to Tansman's works as they were banned by the communists. He died in 1953, three years before the ban was lifted. It was only in 1967 that Tansman paid the first visit to Poland after he had left in his early youth.

Settled in the West, Kletzki and Tansman met a couple of times. Paul conducted all over the world, also Aleksander's music. Yet he stopped to compose. His whole family lost their lives in the Holocaust. "My work as a composer died together with those close to my heart," he said.

Tansman, Kletzki and Tuwim could no longer follow the same path as they had ventured on when leaving Łódź for Warsaw. One should not forget about their common beginnings though, about the friendship which bound them during their prolific youth in Łódź. Łódź was the place of departure for "the three musketeers" who wanted to conquer the world – and who succeeded.

Wojciech Wendland

Stowarzyszenie

„Energia Kultury” 2011 – Człowiek Roku
Andrzej Wendland – prezes Stowarzyszenia
Promocji Kultury za oryginalną
konceptję Międzynarodowego Festiwalu
i Konkursu Indywidualności Muzycznych
organizowanego od 1996 roku,
„za konsekwentne budowanie marki
Tansman w Polsce i w Europie oraz za
promocję kulturalną Łodzi, rodzinnego
miasta kompozytora”

2011 Energy of Culture Prize: Man of the Year
Andrzej Wendland – President of the
Association for the Promotion of Culture:
for the original idea of the International
Festival and Competition of Musical
Personalities, organised since 1996;
“for the consistent creation of the Tansman
trademark in Poland and Europe;
and for the cultural promotion of Lodz,
the composer’s city of origin”

Stowarzyszenie Promocji Kultury im. Aleksandra Tansmana w Łodzi posiada dorobek budowany przez ostatnie 15 lat. To szereg realizacji i dzieł autorskich, które oparte są na innowacyjnych ideach, takich jak konkursy indywidualności muzycznych, dialog międzynarodowy młodzieży w oparciu o uniwersalny język muzyki, mecenat artystyczny – kreatywność dziecka, fonografia dzieł Tansmana, propagowanie jego dzieła i myśli, inicjowanie przedsięwzięć, które wcześniej nie gościły w przestrzeni kultury naszego miasta, regionu, kraju a nawet świata, inspirowanie świadomości obywatelskiej poprzez zaangażowanie w projekty, w których uczestniczą najznamienitsi twórcy, często goszczący w Łodzi i Polsce po raz pierwszy.

W dorobku Stowarzyszenia znajdują się takie bezprecedensowe przedsięwzięcia, jak między innymi Międzynarodowy Festiwal i Konkurs Indywidualności Muzycznych im. A. Tansmana, Nagroda Tansmana za wybitną indywidualność i bezkompromisowość w twórczości, Projekt Kreatywność Artystyczna Dziecka-Spotkania, Festiwal *Hommage à Chopin*, wystawy, sesje naukowe.

Wszystkie przedsięwzięcia zainicjowane i przeprowadzone przez Stowarzyszenia Promocji Kultury są projektami oryginalnymi, innowacyjnymi i stanowią realizację zadań dla społeczności lokalnej, mają wymiar ogólnopolski i międzynarodowy, co stanowi o integralności wewnętrznej i zewnętrznej ogółu tego dorobku.

Przedstawiane projekty zostały zrealizowane przy współudziale władz samorządowych – Urząd Miasta Łodzi, Urząd Marszałkowski a wcześniej także Urząd Wojewódzki – również władz centralnych jak Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego i wpisują się w realizację strategii rozwoju miasta, regionu i kraju.

Wszystkie realizacje Stowarzyszenia Promocji Kultury zyskały najwyższe noty uznania w Polsce i na świecie, zarówno w odniesieniu do poziomu organizacyjnego projektów jak i ich poziomu merytorycznego:

„Impreza bezprecedensowa w świecie”, Jacek Marczyński (*Rzeczpospolita*);

„Konkurs Tansmanowski wzbudza na świecie powszechny entuzjazm”,

Mireille Tansman Zanuttini, Marianne Tansman Martinozzi;

„Świetnie zorganizowana impreza”, Pavel Steidl;

„Ten festiwal jest wyjątkowy”, Michel Lethiec (wypowiedź dla TVP);

„Czyżby więc powstał konkurs idealny?” Andrzej Sułek (*Ruch Muzyczny*);

„Jestem przekonana, że ten konkurs będzie uznany za jeden z najważniejszych międzynarodowych konkursów”, Diane Andersen, Prezydent EPTA – Belgium;

„Zobaczyłam, jaki świetny jest ten festiwal, jakie świetne programy, jaka świetna publiczność”, Elżbieta Chojnacka (wypowiedź dla TVP);

„Chuchać trzeba na ten pomysł, który nie ma konkurencyjnego ani w Polsce ani na świecie”, Edward Pałasz (wypowiedź dla *Gazety Wyborczej*).

I Nagroda Pro Publico Bono
w kategorii „kultura i dziedzictwo
narodowe” 2005 za „Międzynarodowy
Festiwal i Konkurs Indywidualności
Muzycznych Tansman”

First Prize “Pro Publico Bono”
in the category of “Culture and
National Heritage” (2005) for the
“Tansman International Festival and
Competition of Musical Personalities”

Stowarzyszenie w okresie realizacji swych przedsięwzięć zostało wielokrotnie wyróżnione nagrodami, dyplomami, listami gratulacyjnymi najwyższych władz państwowych i lokalnych, prestiżowymi nominacjami. Są to m.in.:

Listy gratulacyjne, wyróżnienia, otrzymane od:
DIANE ANDERSEN, Prezydent EPTA – Belgium;
TADEUSZ MATUSIAK, Prezydent Miasta Łodzi;
EDWARD PAŁŁASZ, Dyrektor Programu II PR (obecnie Prezes ZAiKS);
KAZIMIERZ M. UJAZDOWSKI, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
JERZY BUZEK, Prezes Rady Ministrów RP;
ANDRZEJ ZOLL, Rzecznik Praw Obywatelskich;
WŁADYSŁAW ZIÓŁEK, Arcybiskup Metropolita Łódzki;
JERZY KROPIWNICKI, Prezydent Miasta Łodzi;
MAREK CZEKALSKI, Prezydent Miasta Łodzi;
MONIKA BORKIEWICZ, Dyrektor Regionalny ds. Operacyjnych Banku Pekao SA.

I Nagroda Pro Publico Bono w kategorii „kultura i dziedzictwo narodowe” 2005 za „Międzynarodowy Festiwal i Konkurs Indywidualności Muzycznych TANSMAN”.

Zwycięstwo w plebiscycie „Łódź Sukcesu” 2006.

Nominacja do nagrody „Energia Kultury” w plebiscycie wydarzenie kulturalne roku 2010 za „Jerusalem” Jordi Savalla na festiwalu TANSMAN 2010.

Dyplom przyznany Stowarzyszeniu przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdana Zdrojewskiego za „wybitne dokonania na rzecz dziedzictwa wielkiego kompozytora, którego dzieło stanowi fundament polskiej kultury” w związku z podsumowaniem „Roku Chopinowskiego”, 2011.

Nominacja do Nagrody „Energia Kultury” w kategorii „wydarzenie kulturalne” (2012) za projekt *Hommage à Tansman*.

Association

Janusz Cegieła, *Dziecko szczęścia. Aleksander Tansman i jego czasy*, Wydawnictwo 86Press, 1996

Cegieła, Janusz. *A Child of Luck. Aleksander Tansman and His Times*. Lodz: 86Press, 1996

Andrzej Wendland, *Gitarą w twórczości Aleksandra Tansmana*, Ars Longa Edition 1996

Wendland, Andrzej. *Guitar in Aleksander Tansman's Oeuvre*. Lodz: Ars Longa, 1996

The Alexander Tansman Association for the Promotion of Culture has been active for the last fifteen years. These activities involve a series of original events and works based on innovative ideas such as: the competition of musical personalities; the international dialogue of the young through the universal language of music; artistic patronage (children's creativity); discography of Tansman's works; promoting Tansman's music and ideas; pioneering activities and events hitherto absent from the culture of the city, region, country or even the world; inspiring social awareness by engaging citizens in the projects involving prominent artists who visit Łódź and Poland often for the first time; etc.

The Association's achievements entail such unprecedented actions as e.g. the Tansman International Festival and Competition of Musical Personalities, the Tansman Award for the Outstanding Personality, the Child's Artistic Creativity project, *Hommage à Chopin* Festival, exhibitions, conferences etc.

All actions inspired and conducted by the Association are original and innovative projects involving local communities, with national and international impact. These aspects attest to the internal and external integrity of the Association's work.

The projects under discussion were co-financed by the regional authorities – the City of Łódź, the Marshal's Office and, previously, the Governor's Office of the Łódź Province – and national authorities – the Ministry of Culture and National Heritage. They follow the development policy of the city, the region and the country.

All of the Association's projects in terms of organisation and contents received the highest acclaim in Poland and abroad:

"The only such event in the world." Jacek Marczyński (*Rzeczpospolita*)

"The Tansman Competition stirs enthusiasm all over the world."

Mireille Tansman Zanuttini, Marianne Tansman Martinozzi

"A perfectly organised event." Pavel Steidl

"This is an exceptional festival." Michel Lethiec (for Polish tv)

"Has an ideal competition become reality?" Andrzej Sułek (*Ruch Muzyczny*)

"I'm convinced that this competition will be considered one of the most important international competitions." Diane Andersen,

President of EPTA (Belgium)

"I saw an excellent festival, excellent programme, excellent audience."

Elżbieta Chojnacka (for Polish tv)

"One must protect this idea, it has no parallel in Poland nor across the world."

Edward Pałasz (for *Gazeta Wyborcza*)

Dyplom przyznany Stowarzyszeniu przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za „wybitne dokonania na rzecz dziedzictwa wielkiego kompozytora, którego dzieło stanowi fundament polskiej kultury” w związku z podsumowaniem „Roku Chopinowskiego”, 2011

Diploma of merit of the Minister of Culture and National Heritage for the “remarkable achievement in promoting the heritage of the great composer, whose oeuvre is fundamental for Polish culture” awarded to the Association at the end of the Chopin Year 2011

The Association have been awarded numerous prizes, diplomas of merit and congratulatory letters from the highest national and regional authorities, and received prestigious nominations.

Congratulatory letters and distinctions from:

DIANE ANDERSEN, EPTA President, (Belgium);
 TADEUSZ MATUSIAK, Mayor of the City of Łódź;
 EDWARD PAŁŁASZ, Director of Polish Radio 2
 (now President of the Association of Polish Authors and Composers);
 KAZIMIERZ M. UJAZDOWSKI, Minister of Culture and National Heritage;
 JERZY BUZEK, Prime Minister;
 ANDRZEJ ZOLL, Poland’s Ombudsman;
 WŁADYSŁAW ZIÓŁEK, Archbishop of Łódź;
 JERZY KROPIWNICKI, Mayor of the City of Łódź;
 MAREK CZEKALSKI, Mayor of the City of Łódź;
 MONIKA BORKIEWICZ et al., Regional Director of Pekao SA Bank.

1st Prize “Pro Publico Bono” in the category of “Culture and National Heritage” (2005) for the “TANSMAN International Festival and Competition of Musical Personalities”.

Winner of the “Łódź Sukcesu” voting competition (2006).

Nominated for the “Energia Kultury” Award in the category of “Cultural Event” (2010) for Jordi Savall’s “Jerusalem” at the TANSMAN 2010 Festival.

Diploma of merit of the Minister of Culture and National Heritage Bogdan Zdrojewski for the “remarkable achievement in promoting the heritage of the great composer, whose oeuvre is fundamental for Polish culture” awarded to the Tansman Association at the end of the Chopin Year 2011.

Nominated for the “Energia Kultury” Award in the category of “Cultural Event” (2012) for the *Hommage à Tansman* project.

Wystawa Aleksander Tansman – Życie i Dzieło, Muzeum Historii Miasta Łodzi, 1996

The exhibition *Aleksander Tansman – Życie i Dzieło*, Museum of City Łódź, 1996